

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЗАХІДНИЙ ОФІС ДЕРАУДИТСЛУЖБИ

**УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ У
ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

відділ контролю у галузі промисловості, інфраструктури та ЖКГ

від 13.04.2018

№05-25/2

**АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ
ДІЯЛЬНОСТІ ЛУЦЬКОГО СПЕЦІАЛЬНОГО КОМУНАЛЬНОГО
АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«ЛУЦЬКСПЕЦКОМУНТРАНС»
ЗА ПЕРІОД З 01.01.2015 ПО 01.02.2018 року**

ЛУЦЬК-2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Луцького спеціального комунального автотранспортного підприємства «Луцькспецкомунтранс» (далі - ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс», Підприємство) за період з 01.01.2015 по 01.02.2018 року.

Аудит проведено відповідно до ст. 2 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 №2939-ХІІ (із змінами), Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 (із змінами) та п. 2.3.4.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Управління Західного офісу Держаудитслужби у Волинській області на I квартал 2018 року.

Аудиторський звіт призначений для керівництва і спеціалістів ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» та Луцької міської ради.

За рішенням начальника Управління Західного офісу Держаудитслужби у Волинській області аудиторський звіт може надсилатися іншим зацікавленим органам державної влади, а також органам місцевого самоврядування.

Результати аудиту можуть бути оприлюднені через засоби масової інформації.

Аудиторський звіт підготовлено працівниками відділу контролю у галузі промисловості, інфраструктури та ЖКГ та сектору моніторингу та перевірок закупівель Управління Західного офісу Держаудитслужби у Волинській області.

ЗМІСТ

I. Вступ.....	4
II. Результати аудиторських процедур.....	5
2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності	5
2.2 Результати дослідження фінансово-господарської діяльності	7
2.2.1. Реалізація послуг за цінами нижче собівартості та несвочасне проведення Підприємством коригування тарифів на надання послуг призводить до втрат фінансових ресурсів.....	7
2.2.2. Не повне охоплення договірними відносинами юридичних та фізичних осіб на надання послуг по вивезенню та захороненню твердих побутових відходів призводить до втрати Підприємством доходів.....	10
2.2.3. Збільшення в досліджуваному періоді обсягів дебіторської заборгованості свідчить про необхідність вжиття ефективніших заходів щодо її погашення та про неналежне ведення претензійно-позовної роботи, що в послідуєчому призводить до втрат фінансових ресурсів.....	13
2.2.4. Реалізація послуг від неосновного виду діяльності, за цінами нижче собівартості призводить до втрат Підприємством фінансових ресурсів.....	16
2.2.5. Окремі недоліки у веденні бухгалтерського обліку спричиняють внесення недостовірних даних до фінансової звітності, що надається зовнішнім користувачам, чим не дотримуються вимоги чинного законодавства.....	18
2.3 Оцінка стану внутрішнього контролю.....	19
III. Висновки.....	21
IV. Рекомендації.....	22
V. Додатки.....	23

I. ВСТУП

Луцьке спеціальне комунальне автотранспортне підприємство «Луцькспецкомунтранс» створене на підставі рішення виконкому Луцької міської ради від 30.10.1999 №526 і свою діяльність здійснює на підставі Статутів, затверджених власником – Луцькою міською радою рішеннями від 25.02.2009 №36/135, від 25.09.2013 № 45/35 та від 22.12.2017 №36/7.[5.3.1]

ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» є комунальним підприємством, власником якого є Луцька міська рада. Підприємство є юридичною особою, користується правом повного господарського відання щодо закріпленого за ним майна, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням.

Підприємство створене з метою задоволення потреб у його послугах (роботах, товарах) та реалізації на основі отриманого прибутку інтересів територіальної громади міста Луцька, а також економічних та соціальних інтересів трудового колективу. Цілі діяльності Підприємства за згодою Луцької міської ради можуть бути іншими.

Основними видами діяльності, які в досліджуваному періоді здійснювало Підприємство, були:

- надання послуг по вивезенню та захороненню твердих побутових відходів;
- надання послуг по ліквідації стихійних сміттєзвалищ;
- надання послуг по відкачці рідких побутових відходів;
- проектування, ремонт, реконструкція та утримання мереж зливної каналізації;
- надання послуг по зимовому прибиранню доріг;
- санітарне прибиранню вулиць міста (ручним та механізованим способом);
- встановлення дорожніх знаків;
- проведення щоденних передрейсових медоглядів водіїв.

На Підприємстві автомобільний парк нараховує 29 одиниць сміттєзбиральної техніки (об'єм кузова від 7,5 м.куб до 40 м.куб), 4 вакуумних автомобілів, 9 вантажних, 8 спецтехніки, 5 автобусів, 5 легкових автомобілів та 29 машин і обладнань.

Штатним розписом ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» на 2018 рік, затвердженим директором, передбачено наступну структуру:

- апарат управління та персонал, зайнятий обслуговуванням адміністративної інфраструктури;
- персонал, зайнятий управління виробництвом;
- персонал, зайнятий збутом послуг з видалення побутових відходів;
- персонал, зайнятий роздільним збиранням побутових відходів;
- виробничий та обслуговуючий персонал.[5.3.2]

Середньооблікова кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості у 2015 році становила 197 осіб, за 2016 рік - 195 осіб та за 2017 рік - 196 осіб. [5.3.3]

Причиною проведення аудиту є зменшення прибутковості діяльності Підприємства протягом досліджуваного періоду.

Аудиторськими процедурами охоплено 22128,26 тис грн доходів, 15639,25 тис грн витрат та 5873,28 тис грн активів Підприємства, всього на суму 43640,79 тис гривень.

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ

2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності.

Загальну оцінку ефективності управління Підприємством проведено за сукупністю коефіцієнтів, що характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність і ліквідність.

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством за 2015 - 2017 роки має **середній рівень**.

Протягом 2015 – 2017 років зменшення окремих коефіцієнтів вказують на погіршення фінансових показників Підприємства, а саме: **коефіцієнта рентабельності активів** на 0,012 (з 0,015 до 0,003), що вказує на зменшення темпів економічного зростання, **коефіцієнта рентабельності власного капіталу** на 0,016 (з 0,019 до 0,003), що вказує на зниження прибуткової діяльності та інвестиційної привабливості, **коефіцієнта рентабельності сукупного капіталу** на 0,011 (з 0,014 до 0,003), що вказує на зменшення рентабельності активів Підприємства, які забезпечують отримання прибутку від основної виробничої діяльності, **коефіцієнта рентабельності діяльності** на 0,019 (з 0,023 до 0,004), що вказує на зниження можливостей щодо відтворення та розширення виробництва, **коефіцієнта покриття та загальної ліквідності** на 0,559 (з 4,088 до 3,529), що вказує на недостатність обігових коштів для погашення боргів протягом року та на зменшення можливості Підприємства за рахунок оборотних засобів погасити позиковий капітал, **коефіцієнта абсолютної ліквідності** на 0,443 (з 0,493 до 0,050), що вказує на зменшення можливостей негайно ліквідувати поточну заборгованість грошима, які є у розпорядженні Підприємства.

Крім того, зменшення **коефіцієнта заборгованості** на 0,011 (з 0,181 до 0,170) та на 0,007 (з 0,153 до 0,146) **коефіцієнта концентрації залученого капіталу**, що вказує відповідно про зменшення залученого капіталу по відношенню до власного та зменшення залежності Підприємства від запозичень, що в свою чергу свідчить про незначне посилення фінансової стійкості Підприємства.

Коефіцієнт зносу основних засобів за 2015-2017 роки зменшився на 0,08 (з 0,757 до 0,677) та відповідно **коефіцієнт поновлення основних засобів** збільшився на 0,114 (з 0,041 до 0,155), що вказує на незначне оновлення основних засобів.

Показники окремих коефіцієнтів, мали тенденцію щодо зростання, а саме:

коефіцієнта оборотності активів на 0,036 (з 0,640 до 0,676), що вказує на незначне збільшення виручки від реалізації продукції в розрахунку на одиницю коштів, інвестованих в активи, *коефіцієнта фінансової стійкості* на 0,339 (з 5,533 до 5,872), що вказує на зменшення залежності від зовнішніх фінансових джерел та на достатній рівень фінансової стійкості Підприємства.

Проаналізовані показники фінансово-господарської діяльності свідчать, що Підприємство працює прибутково, однак величина прибутковості зменшується. Так, якщо за підсумками діяльності у 2015 році отримано чистий прибуток у сумі 537,0 тис грн, то вже у 2017 році чистий прибуток становив 122,0 тис грн, або менше на 415,0 тис гривень.

Основною причиною зменшення прибутковості Підприємства в 2017 році є випереджаючі темпи зростання витрат операційної діяльності над чистим доходом від реалізації послуг, що свідчить про недосконалість тарифної політики Підприємства та невжиття ним належних заходів щодо зменшення витрат.

Так, різниця між фактичною собівартістю і затвердженими тарифами на послуги з вивезення побутових відходів в 2015 році – 3,05 тис грн, в 2016 році – 205,25 тис грн, та в 2017 – 531,64 тис гривень.

Крім того, проведеним аналізом фінансово-господарської діяльності Підприємства встановлено надання ним окремих послуг за цінами нижчими, від їх фактичної собівартості. Так, враховуючи показники доходів та витрат, Підприємством протягом 2015-2017 років отримувались збитки від окремих видів діяльності, а саме: надання послуг по очищенню річок, очищенню зливної каналізації, санітарному прибиранню вулиць міста, ліквідації стихійних смітєвих звалищ, надання послуг по ремонту доріг, встановлення дорожніх знаків та послуг по подрібленню відходів деревини. Це призвело до втрат фінансових ресурсів за 2015 рік на суму 907,0 тис грн, за 2016 рік - на суму 1601,8 тис грн та за 2017 – на суму 1024,6 тис гривень.

Нестійкий фінансовий стан Підприємства зумовлений і несвоєчасним здійсненням розрахунків за надані послуги.

Так, заборгованість населення за надані послуги з вивезення побутових відходів за досліджуваний період зросла на 102,4 тис грн і станом на 31.12.2017 року становить 2339,78 тис гривень.

Несвоєчасно надходить з державного та місцевих бюджетів компенсація пільг та субсидій. Заборгованість за Департаментом соціальної політики Луцької міської ради станом на 31.12.2017 року становить 1000,02 тис гривень. Станом на 01.02.2018 року заборгованість погашена повністю.

Зростають і обсяги поточної дебіторської заборгованості Підприємства за реалізовані товари, роботи, послуги. Так, протягом досліджуваного періоду заборгованість зросла на 30,0% (на 1208,0 тис грн) і станом на 31.12.2017 року становила 5242,0 тис гривень.

Наслідком відволікання коштів у дебіторську заборгованість став дефіцит обігових коштів, необхідних для провадження операційної діяльності, що

призвело до неможливості своєчасно виконувати зобов'язання по розрахунках з постачальниками та бюджетом.

З вищезазначених причин поточна кредиторська заборгованість Підприємства загалом зросла на 288,0 тис грн та станом на 31.12.2017 року становила 1329,0 тис гривень. Зростання відбулося в основному за рахунок збільшення в досліджуваному періоді заборгованості за товари, роботи, послуги та по розрахунках з бюджетом.

Крім того, внаслідок неналежного проведення претензійно-позовної роботи за досліджуваний період списано простроченої дебіторської заборгованості на суму 141,29 тис грн, в т.ч. у 2015 році – 84,55 тис грн та в 2017 році – 56,74 тис грн, що призвело до втрати фінансових ресурсів на цю ж суму.

Враховуючи вищевказане та зменшення прибутковості Підприємства за 2015-2017 роки, **оцінка ефективності управління підприємством за фінансовими коефіцієнтами в даному періоді має середній рівень.**

2.2 Результати дослідження фінансово-господарської діяльності.

Дослідження впливу ризикових операцій на результат фінансово-господарської діяльності, а також джерел та резервів для підвищення ефективності управління Підприємством проведено за факторами ризику, що визначені програмою аудиту.

2.2.1. Реалізація послуг за цінами нижче собівартості та несвоєчасне проведення Підприємством коригування тарифів на надання послуг призводить до втрат фінансових ресурсів.

Відповідно до ст. 7 Закону України від 24.06.2004 №1875-IV¹ встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги є повноваженням органів місцевого самоврядування. [5.3.4]

Протягом 2015-2017 років Підприємство надавало послуги з вивезення ТПВ за тарифами, затвердженими рішеннями виконкому Луцької міської ради:

- №605-1 від 15.10.2014 (скориговані тарифи для всіх категорій споживачів);
- №205-1 від 22.04.2015 (скориговані тарифи для всіх категорій споживачів);
- №51-1 від 01.02.2017 (скориговані тарифи для всіх категорій споживачів).

Послуги з вивезення рідких побутових відходів надавалися за тарифом, затвердженим рішенням виконкому Луцької міської ради №562-1 від 21.08.2008, які не коригувалися і не змінювалися упродовж досліджуваного періоду.

¹ Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 №1875-IV.

Луцьке спеціальне комунальне автотранспортне підприємство «Луцькспецкомунтранс» з метою коригування тарифу на послугу з вивезення побутових відходів (твердих та великогабаритних) та встановлення тарифу на послугу з вивезення рідких побутових відходів для усіх категорій споживачів зверталось до виконавчого комітету Луцької міської ради.

Так у зверненні зазначено, що вартість захоронення побутових відходів не переглядається і залишається в розмірі 10,79 грн. за 1 м³ (з ПДВ) для населення, 11,09 грн. за 1 м³ (з ПДВ) для бюджетних установ та організацій та 13,62 грн. за 1 м³ (з ПДВ) для інших споживачів, яка була встановлена рішенням виконавчого комітету міської ради від 01.02.2017 року №51-1 «Про тарифи на послуги, що надаються Луцьким спеціальним комунальним автотранспортним підприємством «Луцькспецкомунтранс».

Розрахунки скоригованого тарифу на послугу з вивезення побутових відходів (твердих та великогабаритних) та нового тарифу на послугу з вивезення рідких побутових відходів підприємством здійснено відповідно до Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010² (далі – Порядок №1010) для трьох груп споживачів - населення, бюджетних установ та інших споживачів. [5.3.4]

Щодо тарифу на послуги із вивезення побутових відходів (твердих та великогабаритних) для усіх категорій споживачів, то коригування здійснювалось за такими статтями витрат, як: паливо (вартість бензину та дизпалива), заробітна плата та відповідні відрахування.

Витрати на оплату праці виробничого персоналу у діючому тарифі розраховані із розміру мінімальної заробітної плати 1218,00 гривень. У розрахунку скоригованого тарифу запланована заробітна плата враховує прожитковий мінімум 1762 грн з 1 грудня 2017 року та вимоги щодо розміру мінімальної оплати праці працівників підприємства за повну виконану місячну (годинну) норму праці в розмірі 3200,00 гривень.

Зокрема, витрати на оплату праці виробничого персоналу в структурі тарифу на 1м³ твердих побутових та великогабаритних відходів для населення зросли на 2,47 грн або на 44,8% та на 2,27 грн або 44,7 % для бюджетних установ та інших споживачів.

Водночас, враховано зменшення розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, згідно змін у Податковому кодексі, з 36,5 до 22 відсотків.

Зазнали росту витрати на паливо за рахунок збільшення вартості бензину та дизпалива. Так, вартість дизельного пального зросла з 16,50 грн/л (без ПДВ) до 21,92 грн/л (без ПДВ), тобто на 5,42 грн/л або на 33% та вартості бензину А-92 з 13,08 грн/л (без ПДВ) до 22,67 грн/л (без ПДВ), тобто на 9,60 грн/л або на 73%.

² «Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010.

Витрати з оплати праці розраховані з урахуванням мінімальної заробітної плати 3200 гривень. Проте в діючому тарифі заробітна плата розрахована з мінімальної зарплати 1218 гривень.

Так як, упродовж 2015-2017 років, послуги надавались за попередньо затвердженими тарифами і їх сума не покривала фактично понесених витрат на їх надання, виникла різниця між фактичними витратами та встановленими тарифами: у 2015 році в сумі 3,05 тис грн, у 2016 році – 205,25 тис грн та в 2017 році – 531,64 тис гривень.

Таким чином, внаслідок несвоєчасного реагування Підприємством на зміну окремих складових частин структури тарифів, за якими відбулися цінові зміни в бік збільшення та не звернення до органу управління майном щодо коригування діючих тарифів, Підприємство понесло втрати фінансових ресурсів від реалізації послуг нижче собівартості на загальну суму **739,94 тис гривень**. [5.2.1]

Поряд з тим, скориговані у 2015 та 2017 роках тарифи не є економічно обґрунтованими, так як коригування проводилось лише в частині витрат на паливо (вартість бензину та дизпалива), заробітна плата та відповідні відрахування, а не всіх складових витрат.

Відповідно до ст. 31 Закону України від 24.06.2004 №1875-IV встановлено, що органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання), у разі затвердження тарифів на рівні, що унеможливило отримання прибутку, орган, який їх затвердив, зобов'язаний відшкодувати з відповідного місцевого бюджету виконавцям/виробникам різницю між затвердженим розміром цін/тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво цих послуг.[5.3.4]

Однак, у досліджуваному періоді різниця в тарифах Підприємству не відшкодувалася, а Підприємство для одержання відшкодування не зверталось з відповідними розрахунками до Луцької міської ради.

В ході аудиту, спеціалістами Підприємства проведено розрахунок економічно обґрунтованих тарифів на послуги поводження з відходами для всіх категорій споживачів за 2015-2017 роки. Проведений розрахунок засвідчив, що по причині несвоєчасного перегляду вартості складових тарифу та не встановлення нових, економічно обґрунтованих тарифів, ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» розрахунково втратило можливість отримати доходів на суму **4997,32 тис гривень**. [5.2.2]

Дослідженням планових та фактичних складових тарифу на вивезення ТПВ встановлено, що в тарифі значно перевищують від запланованих фактичні прямі матеріальні витрати (пально-мастильні матеріали та технічне обслуговування, ремонт автомобілів) та інші прямі витрати (амортизація транспортних засобів).

Витрати на технічне обслуговування та ремонт автомобілів зросли із-за подорожчання запчастин, матеріалів, автомобільних шин та значного зношення

автомобільного парку (як фізичного так і морального). Крім того, дана стаття не коригувалася ще з 2008 року.

Загальновиробничі витрати у зв'язку із ростом цін на електроенергію, газопостачання, воду та проведення ремонту виробничих приміщень.

Поряд з тим, окремі статті витрат є дещо меншими, аніж заплановані в тарифі, зокрема, стаття «заробітна плата» нижче планово-розрахункової із-за відсутності коштів на приведення її до законодавчого рівня, по тій же причині, занижені адміністративні витрати та витрати на збут.

Слід відмітити, що основною причиною зменшення прибутковості Підприємства є випереджаючі темпи зростання витрат операційної діяльності над чистим доходом від реалізації послуг, що свідчить про недосконалість тарифної політики Підприємства та невжиття ним належних заходів щодо зменшення витрат.

Отже, реалізація ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» в 2015-2017 роках послуг за цінами нижче собівартості та несвоєчасне проведення Підприємством коригування тарифів на надання послуг, призвело до втрат фінансових ресурсів на загальну суму 739,94 тис. грн., в тому числі у 2015 році в сумі 3,05 тис грн, у 2016 році – 205,25 тис грн та в 2017 році – 531,64 тис гривень.

Крім того, затвердження економічно обґрунтованих тарифів дало б можливість отримати Підприємству за 2015-2017 роки розрахунково 4997,32 тис грн доходів.

2.2.2. Не повне охоплення договірними відносинами юридичних та фізичних осіб на надання послуг по вивезенню та захороненню твердих побутових відходів призводить до втрати Підприємством доходів.

Підприємство втрачає доходи по причині не укладання договорів на вивезення ТПВ з окремими суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність в реконструйованих приміщеннях колишнього житлового фонду.

Аудитом досліджено, що упродовж 2015–2017 років, фізичними особами міста Луцька, з дотриманням дозвільних процедур, проводилася зміна цільового призначення об'єктів житлового фонду, а саме, переведення квартир з житлового фонду в нежитловий для здійснення ними підприємницької діяльності. Згідно з даними житлово-комунальних підприємств станом на 01.01.2018 року у м. Луцьку переведено в нежитловий фонд 114 квартир.[5.3.6]

Співставленням юридичних адрес таких квартир з базою даних Підприємства встановлено, що даним об'єктам нарахування за послуги з вивезення ТПВ проводиться по тарифу як для категорії «Населення», а для деяких суб'єктів господарювання плата взагалі не нараховується.

Для порівняння, тариф для категорії «Населення» протягом 2015-2017 років становив 29,79 грн./м. куб., тоді як для категорії «Інші споживачі» - 33,88 грн./м. куб.

Таким чином, не здійснення Підприємством належного та своєчасного контролю за реєстрацією новоутворених суб'єктів підприємницької діяльності

та відсутності відповідної інформаційної бази є причиною втрати доходів. Зокрема, лише за 2015-2017 роки, внаслідок нарахування вартості послуг суб'єктам господарювання по тарифу, як для категорії «Населення» та не нарахуванням плати взагалі деяким суб'єктам Підприємством недоотримано коштів, що призвело до втрат фінансових ресурсів на суму **136,29 тис гривень**. [5.2.3].

Однією із причин втрати доходів є і не повне охоплення договірними відносинами по вивезенню ТПВ фактичної кількості абонентів міста Луцька.

Відповідно до ст. 19 Закону України³ від 24.06.2004 №1875, житлово-комунальні послуги надаються виключно на договірних засадах. [5.3.4].

Також, згідно з п.2.ч.1.ст.11 Цивільного кодексу України⁴ підставою для виникнення цивільних обов'язків є договори, а отже, обов'язки споживача перед Підприємством по сплаті за комунальні послуги можуть виникнути лише на підставі договорів. [5.3.7]

Досліджено, що по Підприємству із 63735 споживачів послуг категорії «Населення» станом на 01.01.2018 року укладено договори лише із 43757 абонентами, що становить 68,65%.

Таким чином, Підприємством не забезпечено виконання вимог чинного законодавства в частині 100% охоплення договірними відносинами споживачів, а отже існує ризик не стягнення заборгованості із боржників на користь ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс», з якими не укладено відповідних договорів на надання послуг.

Відповідно до нарахувань за послуги з вивезення сміття, кількість абонентів категорії «Населення», які станом на 01.01.2018 допустили борг по сплаті послуг в сумі 2339,78 тис грн становить 10092 осіб.

Окрім того, співставленням кількості фактичних споживачів послуг, що обліковується у Підприємства з кількістю абонентів міста Луцька, які є споживачами послуг з постачання електричної енергії, що надавались Луцькою міською філією ПАТ «Волиньобленерго», встановлено, що в ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» кількість абонентів є значно меншою.

Так, станом на 01.01.2018 року на оперативному обліку Підприємства обліковується 65095 абонентів, в тому числі: населення – 63735, юридичні особи – 1360.

Разом з тим, фактичними абонентами у м. Луцьку по споживанню електричної енергії є 79214 абонента, в т.ч. населення - 76225, юридичні споживачі - 2989. [5.3.8]

Слід зазначити, що підприємством самостійно проводиться робота з юридичними особами, які не мають заключених угод на вивезення ТПВ, так станом на 01.01.2018 Підприємство звернулось до 93 юридичних осіб щодо заключення угод.

³ Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 №1875;

⁴ Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV

Крім того, послуги з вивезення сміття для громади м. Луцьк надаються Товариством «М.Ж.К.», в якого станом на 01.01.2018 обліковується 9396 абонентів, в т.ч. населення – 9355, юридичні споживачі – 41.

Тобто, порівняльний аналіз засвідчив про не охоплення договірними відносинами і не проведення нарахувань 4723 споживачу, в тому числі населення – 3135, юридичні споживачі – 1588. По вказаній причині Підприємством, за досліджуваній період, (розрахунково) недоотримано (втрачено) доходів на загальну суму **2679,15 тис гривень**. [5.2.4]

Таким чином, не повне охоплення договірними відносинами юридичних та фізичних осіб на надання послуг по вивезенню ТПВ призводить до втрати Підприємством доходів (розрахунково) на **2679,15 тис грн**, а за умови, 100-відсоткового охоплення договірними відносинами потенційних споживачів послуг, дасть можливість додатково отримати Підприємством коштів (розрахунково) в сумі **897,84 тис грн** в рік. [5.2.5]

Крім того, на думку дослідницької групи не повне охоплення фактичної кількості абонентів договорами, призводить до утворення на території міста стихійних сміттєзвалищ та накопичення безгосподарних відходів, що погіршує екологічний стан міста. А також, зумовлює витрачання на їх ліквідацію фінансових ресурсів, як з бюджету міста Луцька, так і з власних джерел Підприємства. Так, упродовж 2015-2017 років на ліквідацію стихійних сміттєзвалищ витрачено **1801,22 тис грн**, в тому числі бюджетних коштів в сумі 1550,26 тис грн та власних коштів Підприємства – 250,96 тис гривень.

Варто зазначити, що Підприємство надає послуги зі збору та вивезення побутових відходів не лише в межах м. Луцька, а й в прилеглих до нього селах, однак в незначних обсягах. Зокрема, укладаються договори лише із бюджетними установами, мешканцями приватного сектору та підприємцями, які мають відповідні контейнери для збору сміття.

Так, наприклад, на території Гіркополонківській сільській раді, яка охоплює 4 села, Підприємством укладені договір із сільською радою.

Відповідно до отриманої інформації з Підгайцівської сільської ради збір і вивезенням ТПВ з території громад сіл проводиться виробничим комунальним підприємством «Грань». Із загальної кількості дворів 1319, договорів на вивезення сміття укладено лише із 791 власниками дворів, або 60,0 %. Відходи розміщуються на полігон с. Брище.

Тобто, 528 домогосподарство на території зазначеної сільської ради, не уклало відповідних договорів на вивезення сміття.

Аналогічна ситуація, і по Липинській сільській раді. [5.3.9]

Так, за умови укладання Підприємством угод на надання послуг з домогосподарствами вищезазначених сіл, які не охоплені договірними відносинами, дасть можливість додатково отримати (розрахунково) **331,88 тис грн** доходів, щорічно. [5.2.6].

З метою формування і реалізації державної політики у сфері стану поводження з твердими побутовими відходами, наказом від 19.09.2006 №308⁵ та наказом від 14.06.2013⁶ №182 затверджено відповідні форми звітності.[5.3.10;5.3.11]

В період дослідження проаналізовано, одержану на запит, звітність (форми №1-відходи та №1-ТПВ) окремих суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері утворення та поводження з твердими побутовими відходами.[5.3.12;5.3.13]

Проведений аналіз засвідчив про окремі невідповідності щодо обсягів зібраного та захороненого сміття.

Так, згідно форми №1-ТПВ за 2016-2017 роки, комунальним підприємством «Дільниця благоустрою Рожищенської міської ради» зібрано та вивезено ТПВ в обсягах 5576 т., тоді як згідно з даними Підприємства, вказаним комунальним підприємством оплачено та завезено на полігон 3302,75 тон.

Враховуючи, відсутність масових, масштабних сміттєзвалищ поблизу розташування м.Рожище, існування єдиного полігону для захоронення ТПВ, який обслуговує Підприємство, є доцільно.

Так, вартість захоронення 1 м. куб. відходів – 11,09 грн, та враховуючи встановлені розбіжності в обсягах відходів, Підприємством за досліджуваний період (розрахунково) втрачено доходів на суму **70,88 тис гривень**. [5.2.7]

Отже, не повне охоплення договірними відносинами юридичних та фізичних осіб на надання послуг по вивезенню та захороненню твердих побутових відходів призвело до втрати доходів на загальну суму 2886,32 тис гривень. Окрім того, зазначене є однією із причин утворення стихійних сміттєзвалищ, на ліквідацію яких за 2015-2017 роки витрачено бюджетних та власних коштів Підприємства на загальну суму 1801,22 тис гривень.

За умови охоплення договорами фактичної кількості абонентів м. Луцька та окремих домогосподарств прилеглих до міста населених пунктів є резервом збільшення доходів (розрахунково) на загальну суму 1229,72 тис грн в рік.

2.2.3. Збільшення в досліджуваному періоді обсягів дебіторської заборгованості свідчить про необхідність вжиття ефективніших заходів щодо її погашення та про неналежне ведення претензійно-позовної роботи, що в послідуєчому призводить до втрати фінансових ресурсів.

Згідно з даними фінансової звітності (Форма №1 «Баланс» р.1040) упродовж 2015-2017 років довгострокова дебіторська заборгованість не обліковувалась.[5.3.14]

⁵ Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 19.09.2006 року №308 Про затвердження форми звітності № 1-ТПВ та Інструкції щодо заповнення форми звітності № 1-ТПВ Звіт про поводження з твердими побутовими відходами.

⁶ Наказ Державної служби статистики Про затвердження форм державних статистичних спостережень із екології, лісового, мисливського господарства та природно-заповідного фонду №182 від 14.06.2013 року.

Поточна дебіторська заборгованість, яка представлена заборгованістю за товари, роботи і послуги, за вищевказаний період зросла на 1208,0 тис грн і станом на 31.12.2017 становить 5242,0 тис гривень.

Найбільшу питому вагу в складі дебіторської заборгованості займають борги населення за послуги з вивезення ТПВ, які щорічно зростають. Так, станом на 01.01.2018 заборгованість населення становила 2339,78 тис гривень.

Відповідно до нарахувань за послуги з вивезення сміття, проведених ТзОВ «Місцевий обчислювальний центр», боржників категорії «Населення» станом на 31.12.2017 року становить 10092 осіб та рахується дебіторська заборгованість в сумі 2339,78 тис грн, тобто заборгованість по послугах з вивезення ТПВ на 1 абонента по місту в середньому складає 231,84 гривні.

За 2015 рік Підприємством подано до суду 47 позовних заяви/заяви про видачу судових наказів про стягнення заборгованості з фізичних осіб за надані підприємством послуги, на загальну суму 54529,10 гривень. В 2016-2017 роках позовні заяви до суду не подавались, що свідчить про неналежний рівень роботи щодо забезпечення повної та своєчасної оплати споживачами за надані їм послуги. [5.3.15]

Слід зазначити, що причиною не подання позовних заяв до суду, є значне збільшення вартості судового збору.

Окремим категоріям населення (учасники Великої вітчизняної війни, ліквідатори наслідків аварії на ЧАЕС, «Діти війни», інваліди по зору та інші) протягом 2015-2017 років надавались пільги та субсидії з державного та місцевого бюджетів на оплату послуг з вивезення ТПВ. Однак, компенсація Підприємству витрат по наданню послуг даним категоріям, проводилась не своєчасно. Як наслідок, за Департаментом соціальної політики Луцької міської ради майже у 10 раз зросла сума заборгованості по відшкодуванню пільг та субсидій населенню.

Так, протягом досліджуваного періоду заборгованість зросла на 860,2 тис грн і станом на 31.12.2017 року становить 1000,0 тис гривень.

Слід зазначити, що дана заборгованість Департаментом соціальної політики Луцької міської ради станом на 01.02.2018 погашена у повному розмірі. Несвоєчасне проведення розрахунків має негативний вплив на фінансовий стан Підприємства, оскільки на звітну дату збільшуються обсяги дебіторської заборгованості та вилучаються з обігу кошти, що в послідуєчому негативно впливає на платоспроможність Підприємства.

Дебіторська заборгованість за юридичними особами складається із поточної та не перевищує 25,0 тис грн., окрім боргу ПП «Руфусів» в сумі 77,52 тис гривень.

В ході аудиту встановлено, що в окремих випадках, причинами утворення боргів є несвоєчасність проведення розрахунків одержувачами послуг та невжиття Підприємством належних заходів щодо стягнення заборгованих сум.

З метою недопущення прострочення термінів позовної давності, юрисконсульт Підприємства, у 2014 році подано позовну заяву до суду на стягнення з ПП «Руфусів» коштів на загальну суму 97,5 тис. грн., які

відповідними рішеннями (від 11.11.2014 №903/993/14 та від 08.12.2014 №903/994/14) задоволені на користь ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс». Однак, на даний час борг ПП «Руфусів» погасило лише у розмірі 20,00 тис грн та сума 77,52 тис грн не повернута.

Досліджено, що на розрахунках Підприємства обліковується дебіторська заборгованість з простроченим терміном позовної давності.

Так, станом на 31.12.2017 року за 3 суб'єктами господарювання рахується безнадійна дебіторська заборгованість з терміном виникнення понад 3 роки на загальну суму 5,13 тис грн, а саме ПП Андрусік С.П. в сумі 1,03 тис грн, ПП Грабінська в сумі 2,48 тис грн., ПП Жуковський В.Є. в сумі 1,62 тис грн, чим недотримано вимог п.5 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»⁷.

З метою недопущення прострочення термінів позовної давності, юрисконсультком Підприємства, у 2016 році надіслано лист претензію до ПП «Грабінські» на суму 2,48 тис грн, однак дана сума на кінець аудиту не повернута.

Таким чином, Підприємством допущено утворення безнадійної до стягнення заборгованості на суму **5,13 тис грн**, по якій не вжито відповідних заходів претензійно-позовного характеру, що призвело до втрат фінансових ресурсів на цю ж суму. Внаслідок чого, на звітну дату завищено валюту балансу та надано недостовірну інформацію зовнішнім користувачам.

В 2015 році Підприємством було подано 5 позовних заяв про стягнення заборгованості з юридичних осіб за надані Підприємством послуги на загальну суму 12768,90 гривень.

В 2016-2017 роках Підприємством надсилались лише претензійні листи, а позови до суду не подавались, так як вартість судового збору значно збільшилась та здебільшого є більшою ніж сума заборгованості.

Кількість надісланих претензійних листів з кожним роком зменшується, так в 2015 році надіслано – 54 претензії на суму 278652,63 грн, в 2016 році – 16 претензій на суму 33807,42 грн та в 2017 році – 85233,88 претензій на суму 85233,88 грн, що свідчить про неналежний рівень роботи щодо забезпечення повної та своєчасної оплати споживачами вартості наданих їм послуг.

За досліджуваний період Підприємством допущено і списано дебіторської заборгованості, строк позовної давності якої минув і по якій не вжито заходів, передбачених законодавством щодо стягнення на загальну суму **141,27 тис грн.**, в т.ч.: у 2015 році – 84,54 тис грн., у 2017 році – 56,73 тис грн., що призвело до втрат фінансових ресурсів на цю ж суму. Списана дебіторська заборгованість відображена на позабалансовому рахунку 07 «Списані активи», чим дотримано вимог Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій,

⁷ П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237.

затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291⁸. [5.3.16]

Разом з тим, при наявності ризиків щодо утворення нових сум простроченої дебіторської заборгованості та фактів списання простроченої дебіторської заборгованості, Підприємством у відповідності до вимог ПСБО №10 величина сумнівних боргів не визначалась та резерв сумнівних боргів не створювався, чим не дотримано вимог п.1 ст.3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996 (із змінами та доповнення)⁹ в частині надання користувачеві повної, правдивої та не упередженої інформації про фінансовий стан Підприємства. [5.3.17]

Отже, несвоєчасність проведення розрахунків одержувачами послуг та невжиття Підприємством належних заходів щодо стягнення заборгованих сум, призвело до втрат фінансових ресурсів по причині допущення безнадійної до стягнення заборгованості на 141,27 тис гривень.

2.2.4. Реалізація послуг від неосновного виду діяльності, за цінами нижче собівартості призводить до втрат Підприємством фінансових ресурсів.

Поряд з наданням послуг з вивезення ТПВ, Підприємство протягом досліджуваного періоду здійснювало і інші види діяльності, а саме: надавало послуги по ліквідації стихійних сміттєзвалищ; послуги по проектуванню, ремонту, реконструкції та утриманню мереж зливової каналізації; зимове прибирання доріг; санітарне прибирання вулиць міста (ручним та механізованим способом); очищення русол річок, встановлення дорожніх знаків та ямковий ремонт доріг, обслуговування біотуалетів, огляд маршруток, подріблення відходів деревини та інші.

Проведений аналіз засвідчив, що окремі види діяльності Підприємства є збитковими. Дослідженням причин збитковості встановлено наступне.

Упродовж 2015-2017 років Підприємство на замовлення Департаменту ЖКГ Луцької міської ради надавало послуги із очищення русол річок.

Загалом за досліджений період по наданню даних послуг Підприємством отримано збитків на загальну суму **367,4 тис грн**, зокрема за 2015 рік – 90,6 тис грн, за 2016 рік – 273,9 тис грн та за 2017 рік – 2,9 тис гривень.

Так, надаючи у 2015 році послуги, замовником яких був Департамент ЖКГ, згідно укладених договорів, фактичні витрати Підприємства склали 410,2 тис гривень. Тоді, як акти виконаних робіт складено, підписано та затверджено на загальну суму на 319,6 тис гривень. Тобто, Підприємством у 2015 році понесло втрат фінансових ресурсів (фактично збитків), які невідшкодовані на суму **90,6 тис гривень**. Аналогічно, надаючи послуги у 2016 році, фактичні витрати склали 773,9 тис грн, акти виконаних робіт складено та затверджено на

⁸ Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій . затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291.

⁹ Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996.

суму 500,0 тис грн, не відшкодовано витрат, фактично понесено збитків на суму **273,9 тис гривень**. В 2017 році Підприємством понесено збитків на суму 2,9 тис гривень. [5.2.8]

Однією із причин не повного відшкодування Підприємству понесених витрат є виконання робіт без укладання відповідних договірних відносин. Та виконання робіт понад обсяги, які визначені в договорах, чим не дотримано вимог п.1 ст.67 Господарського кодексу України¹⁰ та п.7 П(С)БО №16 «Витрати»¹¹. [5.3.18;5.3.19]

Відповідно до Статуту ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» (п 4.2.6, р.4) виключно директорів Підприємства надано право одноосібно укладати угоди з іншими підприємствами, установами і організаціями.

По факту не укладання договорів по наданню послуг з очищення русол річок пояснено, що процедура тендерних закупівель на дату виконання робіт ще не була завершена, а вищезазначені роботи потрібно було виконувати згідно з відповідними рішеннями виконкому Луцької міської ради та листів від Департаменту ЖКГ.

Перевищення витрат над доходами від надання послуг з очищення русол річок пояснено тим, що по причині відсутності коштів в бюджеті м. Луцька, Департаментом ЖКГ акти виконаних робіт погоджувались в менших обсягах, або не погоджувались взагалі.

Отже, виконання Підприємством у 2015-2017 роках робіт понад обсяги визначені в договорах по наданню послуг з очищення русол річок, а також надання таких послуг без договорів призвело до втрат фінансових ресурсів (збитків), які невідшкодовані в сумі **367,4 тис грн** (без ПДВ).

Аналогічно, по виконанню водопровідних та каналізаційних робіт (обслуговування і експлуатація мереж зливової каналізації), замовником яких був Департамент ЖКГ Луцької міської ради, Підприємством отримано збитків на загальну суму **329,5 тис грн** (без ПДВ), в т.ч. за 2015 рік на суму 93,6 тис грн та за 2016 рік на суму – 235,9 тис гривень. [5.2.8]

При виконанні робіт по санітарному прибиранню та зимовому утриманню вулиць міста, замовником яких був Департамент ЖКГ, Підприємством отримано збитків на загальну суму **2049,6 тис грн** (без ПДВ), в тому числі за 2015 рік – 646,3 тис грн, за 2016 рік – 804,5 тис грн. та за 2017 рік – 598,8 тис гривень. [5.2.8]

Від надання послуг з ліквідації стихійних сміттєзвалищ, замовником яких був Департамент ЖКГ Луцької міської ради, Підприємством у 2015 році отримано збитків на загальну суму **56,6 тис грн** (без ПДВ). [5.2.8]

Від надання послуг з ремонту доріг та встановленню дорожніх знаків, замовником яких був Департамент ЖКГ Луцької міської ради, Підприємством отримано збитків на загальну суму **538,0 тис грн** (без ПДВ), в тому числі за 2015 рік – 19,9 тис грн, за 2016 рік – 210,8 тис грн. та за 2017 рік – 307,3 тис гривень. [5.2.8]

¹⁰ Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV

¹¹ П(С)БО 16 «Витрати», затверджено наказом Міністерством фінансів України від 31.12.1999 №318

Крім того, Підприємством в 2016-2017 роках понесено збитки від надання послуг з подріблення відходів деревини на загальну суму 192,3 тис грн (без ПДВ), в тому числі за 2016 рік – 76,7 тис грн. та за 2017 рік – 115,6 тис гривень. Даний вид діяльності збитковий, по причині наявності значної кількості безгосподарної деревини на території міста, яку Підприємство збирає та подрібнює за власні кошти.[5.2.8]

Таким чином, надання послуг від неосновного виду діяльності, за цінами нижче собівартості та без укладання договорів призвело до втрати фінансових ресурсів на загальну суму 3533,4 тис грн (без ПДВ), в тому числі у 2015 році на 907,0 тис грн, 2016 - 1601,8 тис грн та за 2017 – 1024,6 тис гривень.

2.2.5. Окремі недоліки у веденні бухгалтерського обліку спричиняють внесення недостовірних даних до фінансової звітності, що надається зовнішнім користувачам, чим не дотримуються вимоги чинного законодавства.

Відповідно до вимог чинного законодавства метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Для цього та з метою дотримання єдиної методики відображення в бухгалтерському обліку і звітності господарських операцій та порядку оцінки об'єктів обліку на Підприємстві прийнято та органом управління майном погоджено Наказ «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» №01 від 02.01.2014, №01 від 04.01.2016 та №01 від 03.01.2017, які не відповідають вимогам наказу Міністерства фінансів України від 19.12.2006 року №1213¹². [5.3.20;5.3.21]

Бухгалтерський облік ведеться на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про його застосування, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 за журнально-ордерною формою з застосуванням окремих модулів автоматизованої системи обліку. «1С-Підприємство». [5.3.22]

Протягом досліджуваного періоду ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» свою діяльність здійснювало на підставі Статутів, затверджених рішенням Луцької міської ради від 25.02.2009 №36/135, від 25.09.2013 № 45/35 та від 22.12.2017 №36/7 (зі змінами). [5.3.1]

¹² Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства Фінансів України від 19.12.2006 року № 1213.

Аналітичний облік статутного капіталу ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» не ведеться, чим не забезпечено дотримання вимог ст. 9 Закону України від 16.07.1999 №996-XIV та п. 44 Наказу Міністерства Фінансів України від 29.12.2000 №356¹³. [5.3.17,5.3.23]

2.3 Оцінка стану внутрішнього контролю.

Оцінку стану внутрішнього контролю проведено шляхом дослідження сукупності внутрішніх правил та процедур контролю, що запроваджені керівництвом Підприємства щодо ефективного використання і збереження закріпленого за ним майна.

Управління Підприємством здійснюється відповідно до Статуту на основі поєднання прав власника і самоврядування трудового колективу. Підприємство в особі директора самостійно визначає структуру управління і встановлює чисельність працюючих.

Упродовж досліджуваного періоду Підприємство діяло на основі Статутів, затверджених власником – Луцькою міською радою рішеннями від 25.02.2009 №36/135, від 25.09.2013 № 45/35 та від 22.12.2017 №36/7 (зі змінами).[5.3.1]

Установчі документи Підприємства визначають види діяльності, юридичний статус, права і обов'язки, майно, орган його управління, ліквідацію та реорганізацію підприємства.

Згідно із Статутом управління Підприємством здійснює його керівник, з яким Луцькою міською радою (Орган управління майном) укладено контракт №90 від 01.03.12 року.

З метою врегулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин, та узгодження інтересів працюючих між адміністрацією і профспілковим комітетом укладено колективний договір (зі змінами та доповненнями).

У відповідності до Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922-УІІ¹⁴ з метою організації та проведення державних закупівель товарів, робіт і послуг, на Підприємстві затверджений тендерний комітет, Положення про тендерний комітет та Порядок про здійснення закупівель, для закупівлі товарів, робіт і послуг.

Положення про комітет з конкурсних торгів розроблене та складене відповідно до вимог статей 8 і 11 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922-УІІ. Даним положенням передбачені основні функції комітету та повноваження членів комітету.

Протягом 2017 року Підприємством проведено 12 процедур державних закупівель на загальну суму 7617,66 тис гривень. [5.2.9]

З них 6 допорогових закупівель на суму 863,26 тис гривень.

¹³ Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені Наказом Мінфіну №356 від 29.12.2000 року.

¹⁴ Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922-УІІ

В ході аудиту перевірено 6 процедур державних закупівель на загальну суму 6754,40 тис гривень.

Порушень Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922-УІІ не встановлено. [5.3.24]

Звіти про укладання договорів опубліковані на сайті «Прозоро».

Відповідно до Закону України від 16.07.1999 №996–XIV та з метою дотримання єдиної методики відображення в бухгалтерському обліку і звітності господарських операцій, прийнято накази «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства №01 від 02.01.2014, №01 від 04.01.2016 та №01 від 03.01.2017, однак вони не відповідали вимогам наказу №1213 від 19.12.2006 року¹⁵.

Крім того, відсутній графік документообігу, який би містив затвержені положення дотримання законодавства щодо зберігання та знищення бухгалтерських документів, встановлення правил прийому документів на виконання, їх реєстрації і обробки, наявність контролю за дотриманням графіка документообігу, чим недотримано вимог р.5 «Організація документообороту» Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88.¹⁶

Бухгалтерський облік ведеться на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про його застосування, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 за журнально-ордерною формою з застосуванням окремих модулів автоматизованої системи обліку. «1С-Підприємство».[5.3.22]

На ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» не розроблені положення про відділи, які повинні регламентувати завдання, функції, права та взаємозв'язок з іншими структурними підрозділами. На Підприємстві розроблені та затверджені директором посадові інструкції працівників, де закріплено їх основні завдання та обов'язки, права, відповідальність та кваліфікаційні вимоги, а також укладені договори індивідуальної матеріальної відповідальності з окремими особами.

Підрозділ внутрішнього контролю не створений. Розпорядчі документи щодо визначення осіб, відповідальних за здійснення внутрішнього контролю директором не приймалися.

Порядок підготовки внутрішньої звітності для цілей управління Підприємством не розроблено.

Досліджуючи стан внутрішнього контролю на ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» можна зробити висновок, що система внутрішнього контролю потребує вдосконалення для попередження недоліків, порушень і прорахунків у його діяльності.

¹⁵ Наказ Міністерства Фінансів України від 19.12.2006 року № 1213 «Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України.

¹⁶ Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88 «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку»

Так, в ході проведення аудиту встановлено порушення фінансової дисципліни в частині допущення прострочених сум дебіторської заборгованості, наданні послуг за цінами нижче собівартості.

Підприємством не достатньо забезпечено виконання вимог статті 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996 (із змінами). А саме, мети, яка полягає у наданні користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів.

Отже, враховуючи встановлені викривлення відображення сутності господарських операцій в бухгалтерському обліку та при складанні фінансової звітності та окремі, допущені та прийняті, неефективні управлінські рішення, можна зробити висновок, що система внутрішнього контролю потребує вдосконалення для своєчасного виявлення та попередження недоліків у діяльності об'єкта аудиту, а тому заслуговує *на умовно позитивну оцінку*.

III. Висновки.

За результатами державного фінансового аудиту ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» за період з 01.01.2015 по 01.02.2017 року встановлено, що на діяльність цього суб'єкта господарювання негативно впливали внутрішні фактори. Окрім того, мали місце недоліки в організації надання послуг та в управлінні фінансами. Як результат, втрачено фінансових ресурсів на суму 7306,06 тис гривень. Дослідженням встановлено резервів на 6227,04 тис гривень.

До втрат призвели наступні чинники:

1. Реалізація ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» в 2015-2017 роках послуг за цінами нижче собівартості та несвоєчасне проведення Підприємством коригування тарифів на надання послуг, призвело до втрат фінансових ресурсів на загальну суму 739,94 тис грн., в тому числі у 2015 році в сумі 3,05 тис грн, у 2016 році – 205,25 тис грн та в 2017 році – 531,64 тис гривень.

2. Не повне охоплення договірними відносинами юридичних та фізичних осіб на надання послуг по вивезенню та захороненню твердих побутових відходів призвело до втрати доходів на загальну суму 2886,32 тис гривень. Окрім того, зазначене є однією із причин утворення стихійних сміттєзвалищ, на ліквідацію яких за 2015-2017 роки витрачено бюджетних та власних коштів Підприємства на загальну суму 1801,22 тис гривень.

3. Несвоєчасність проведення розрахунків одержувачами послуг та невжиття Підприємством належних заходів щодо стягнення заборгованих сум, призвело до втрат фінансових ресурсів по причині допущення та списання безнадійної заборгованості на суму 141,27 тис гривень.

Крім того, Підприємством допущено утворення безнадійної до стягнення заборгованості на суму 5,13 тис грн, по якій не вжито відповідних заходів

претензійно-позовного характеру, що призвело до втрат фінансових ресурсів на цю ж суму.

4. Надання послуг від неосновного виду діяльності, за цінами нижче собівартості та без укладання договорів призвело до втрати фінансових ресурсів на загальну суму 3533,4 тис грн. (без ПДВ)., в тому числі у 2015 році на 907,0 тис грн., 2016 - 1601,8 тис грн. та за 2017 – 1024,6 тис гривень.

Крім того, затвердження економічно обґрунтованих тарифів дало б можливість отримати Підприємству за 2015-2017 роки розрахунково 4997,32 тис грн доходів.

За умови охоплення договорами фактичної кількості абонентів м. Луцька та окремих домогосподарств прилеглих до міста населених пунктів є резервом збільшення доходів (розрахунково) на загальну суму 1229,72 тис грн в рік.

Отже, враховуючи результати аудиту та критерії оцінки ефективності управління (дотримання вимог законодавства, актів і рішень органів управління та об'єкта аудиту, достовірність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, збереження активів) рівень управління діяльністю Підприємства *потребує подальшого підвищення в частині ефективності прийняття управлінських рішень та вдосконалення системи внутрішнього контролю.*

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ

З урахуванням результатів аудиту, а також з метою підвищення ефективності управління Підприємством та покращення результатів його фінансово-господарської діяльності та внесення якісних змін в управлінні Підприємством рекомендується:

На рівні «Луцькспецкомунтранс»:

1. Порушити перед Луцькою міською радою питання щодо:
 - затвердження економічно обґрунтованих тарифів по наданню послуг з вивезення твердих та рідких побутових відходів.
 - передбачення у бюджеті м. Луцька коштів на відшкодування різниці, яка утворилась у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості послуг затвердженим тарифам.
2. На виконання вимог ст. 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 №1875 та з метою наділення споживачів цивільними обов'язками перед Підприємством щодо оплати за спожиті послуги, забезпечити максимальне охоплення споживачів відповідними договірними відносинами.
3. З метою недопущення в подальшому втрат фінансових ресурсів та для повного охоплення потенційних абонентів договірними відносинами щодо надання послуг по вивезенню та захороненню ТПВ, провести відповідну роботу

по встановленню фактичної кількості споживачів, що у послідуєчому дасть можливість щороку додатково отримувати доходів на суму (розрахунково) 1229,72 тис гривень.

4. У відповідності до вимог чинного законодавства списати дебіторську заборгованість, термін позовної давності якої минув, з послідуєчим відображенням її на позабалансовому рахунку 071 «Прострочена дебіторська заборгованість» в сумі 5,13 тис грн та встановити належний контроль за можливістю стягнення боргів у разі зміни майнового чи фінансового стану неплатоспроможних дебіторів.

Крім того з метою не допущення утворення безнадійної до стягнення дебіторської заборгованості забезпечити, з дотриманням вимог чинного законодавства, вжиття дієвих заходів претензійно – позовного характеру щодо стягнення дебіторської заборгованості за надані послуги, по якій існує ймовірність утворення сумнівної заборгованості.

5. Для недопущення у подальшій роботі втрат фінансових ресурсів по послугах із захоронення ТПВ, враховуючи що Підприємство здійснює експлуатацію полігону ТПВ, щорічно витребовувати у суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері утворення та поводження з відходами відповідні звіти (форми №1-відходи та №1-ТПВ) для порівняння обсягів зібраного ними та захороненого сміття і фактично проведених розрахунків.

6. Забезпечити виконання вимог Наказу Міністерства Фінансів України від 19.12.2006 року № 1213 в частині визначення у Наказі «Про облікову політику Підприємства» періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку, методу обчислення резерву сумнівних боргів, переліку створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів, порядку обліку фінансових витрат, переліку і складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), з послідуєчим погодження Наказу з Луцькою міською радою.

7. З метою конкретизації завдань, функцій, прав та взаємодії між структурними підрозділами ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» розробити та затвердити відповідні положення про відділи.

Згідно з вимогами р.5 «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» від 24.05.1995 № 88, розробити та затвердити графік документообороту, який би містив положення дотримання законодавства щодо зберігання та знищення бухгалтерських документів, встановлення правил прийому документів на виконання, їх реєстрації і обробки, контролю за дотриманням графіка документообігу.

V. ДОДАТКИ

5.1 Протокол розбіжностей розгляду аудиторського звіту (Додаток 1).

5.2 Розрахунки та копії документів.

5.2.1. Розрахунок втрат доходів внаслідок надання послуг нижче собівартості за 2015-2017 роки.

- 5.2.2. Розрахунок різниці між затвердженими та економічно обґрунтованими тарифами за 2015-2017 роки.
- 5.2.3. Розрахунок втрат доходів внаслідок не застосування тарифу "Інші споживачі" до об'єктів не житлового фонду та не виставлення рахунків суб'єктам господарювання за 2015-2017 роки.
- 5.2.4. Розрахунок втрачених фінансових ресурсів Підприємства, внаслідок не охоплення послугами абонентів м. Луцька за 2015-2017 роки.
- 5.2.5. Розрахунок резерву збільшення доходів.
- 5.2.6. Розрахунок резерву збільшення доходів по вивезенню ТПВ у прилеглих до м. Луцька населених пунктах
- 5.2.7. Розрахунок втрачених доходів по обсягах зібраних та захованих ТПВ суб'єктами господарювання.
- 5.2.8. Розрахунок понесених втрат від надання послуг з допоміжної діяльності за 2015-2017 роки.
- 5.2.9. Реєстр проведених державних закупівель за 2017 рік.
- 5.3. Джерела інформації.
- 5.3.1. Статути ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс».
- 5.3.2. Штатний розпис Підприємства на 2018 рік.
- 5.3.3. Звіти з праці за 2015 - 2017 роки.
- 5.3.4. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 №1875-IV.
- 5.3.5. «Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010.
- 5.3.6. Запити до житлово-комунальних господарств м. Луцька про об'єкти, переведені в нежитловий фонд та відповіді на них.
- 5.3.7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV
- 5.3.8. Запит до ПрАТ «Волиньобленерго» про надання інформації про загальну кількість споживачів електроенергії та відповідь.
- 5.3.9. Запити до сільських рад про надання інформації по розміщенню ТПВ та відповіді на них.
- 5.3.10. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 19.09.2006 року №308 Про затвердження форми звітності № 1-ТПВ та Інструкції щодо заповнення форми звітності № 1-ТПВ Звіт про поводження з твердими побутовими відходами.
- 5.3.11. Наказ Державної служби статистики Про затвердження форм державних статистичних спостережень із екології, лісового, мисливського господарства та природно-заповідного фонду №182 від 14.06.2013 року.
- 5.3.12. Запити до суб'єктів господарювання, які займаються збором та вивезенням ТПВ на території сільських рад та відповіді на них.
- 5.3.13. Звіти про поводження з твердими побутовими відходами (форма №1-ТПВ) за 2015-2017 роки «Луцькспецкомунтранс».
- 5.3.14. Фінансова звітність Підприємства за 2015-2017 роки.
- 5.3.15. Претензійно-позовна робота за 2015-2017 роки.
- 5.3.16. Реєстр списаної дебіторської заборгованості за 2015-2017 роки.

5.3.17 Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV.

5.3.18 Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV

5.3.19 П(С)БО №16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237.

5.3.20 Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства Фінансів України від 19.12.2006 року № 1213.

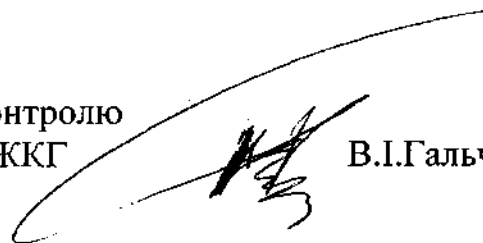
5.3.21 Накази «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» №01 від 02.01.2014, №01 від 04.01.2016 та №01 від 03.01.2017.

5.3.22 Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій від 30.11.1999 №291.

5.3.23 Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджені Наказом Мінфіну №356 від 29.12.2000 року.

5.3.24 Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922-УП.

Заступник начальника-начальник відділу контролю
у галузі промисловості, інфраструктури та ЖКГ

В.І.Гальчук

**Протокол
розбіжностей до аудиторського звіту**

ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс»

(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.01.2015 по 01.02.2018 року

Гальчук Віктор Іванович

(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

Кузьмич Валерій Феодосійович

(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності

ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс»

за період з 01.01.2015 по 01.02.2018 року

(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~

Заступник начальника-начальник
відділу контролю у галузі
промисловості, інфраструктури та
ЖКГ Управління Західного офісу
Держаудитерслужби у Волинській
області

(державний аудитор)

В.І. Гальчук

(ініціали, прізвище)

13 04 20 18 року

Директор ЛСКАП
«Луцькспецкомунтранс»

(керівник об'єкта аудиту)

В.Ф. Кузьмич

(ініціали, прізвище)

13 04 20 18 року